

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerint.

Védekezés a tüdővész ellen.

Országszerte megindult a mozgalom a tüdővész elleni védekezésre. A kormány köriratokat, falragaszokat bocsátott ki ellene, de annak látszatja nincsen, mert a tüdővész apró bacillusai nem törődnek a kormány erélyes rendeleteivel, sőt betolakodnak még a kegyelmes urak lakásába is. A tüdővészből azonban haszon is származik. Néhány köpcsészegyéáros megszédte már magát.

Az ember a bűn és betegség csiráit hordja önmagában. Az eredet bűne mind a kettő, amelytől a halál szabadítja csak meg. A cél az, hogy e kellemes siralomvölgyben, a bölcsőtől a sirig tartó vándorlásban mentül több időt töltsön az ember.

Megállapított dolog, hogy a tüdővész rövidíti meg a legtöbb ember életét. Átlag hazánkban a halálozások harmincszázalékát a tüdővész okozza. Az is megállapított dolog, hogy áldozatait a köznép alsóbb rétegeiből szedi. A gyógyítás eshetőségei pedig csak nem teljesen ki vannak zárva. A védekezés ellene nagyon nehéz, mert a betegség csirái benne vannak a levegőben.

Mint minden dologban, a társadalom támogatását veszi leginkább igénybe az állam is. Országszerte gyűjtik a pénzt, hogy szanatoriumokat építhessenek a szegénysorsu betegek számára. A gazdag ugyanis tudja gyógykezeltetni magát, sőt a jómódu embereket kiméli a betegség, mert a dologtalanság vagy a könnyű munka a betegség rohamos kifejlődésének egyik akadály.

Nézetünk szerint szanatoriumok építésével nem sokra megyünk, mert hiszen száz millió koronás áldozattal sem lehetne a betegek tizedrészéről gondoskodni. A leghelyesebb dolog volna, ha a jövő nemzedéket erősítenénk, hogy egészségesebb, ellenállóbb szervezetű legyen.

Az államra hárul ez a földadat. A népiskolákban rendes tantárgyként kellene tanítani az egészségtant, naponta tartani tornaórákat. A betegségek elleni védekezést népszerű előadásokban ismertetni. Törvényt kellene alkotni a gyermekek védelmére. Az inasmunkát megszüntetni illetve a tanoncok embertelen kihasználását megakadályozni. A munkások védelmére is külön törvényt kell alkotni.

Vannak egyes iparágak, ahol a munka a tüdővészt el nem kerülheti. Így pl. a gyufagyártásnál a foszforral dolgozó munkás, a nyomdászatnál pedig az ólomport szívó gyenge szervezetű munkás. A hatóságnak kellene gondoskodni, hogy tágas, egészséges helyiségekben dolgozzanak a munkások, amelyeket naponta kellene szellőztetni. A tulsufoltosság a tüdővész terjedésének egyik főoka.

Hogy ezer éven át megmaradt nemzetünk, egészséges fajunknak köszönhetjük. A betegségek már sok népet kipusztítottak. A bujakór és a tüdővész egész népeket kiirtott. Ez a két iszonyú betegség együtt jár. A bujakór elgyöngíti a szervezetet, az elgyöngült szervezettel pedig könnyen végez a tüdővész.

Az erkölcsstelenség terjedése a legfőbb oka a tüdővész terjedése is. Ha tehát a tüdővész terjedésének akarjuk megakadályozni, akkor a közérkölcsoket kell legelső sorban megjavítani. A középkorban nagy szigorúsággal üldözték a bujalkodást. Szükséges is volt, mert ha a török és tatár nem tudta kipusztítani nemzetünket, a bujakór pusztította volna el. Ha tehát a jövő sorsa szívünkön fekszik, akkor erkölcsi tisztaságra törekedjünk. A tiszta erkölcsöket törvényekkel kellene biztosítani.

Nem kell tehát sanatoriumokat építeni, hanem megerősíteni a jövő nemzedéket, hogy ellenálló ereje legyen. A tüdővész terjedésének így lehet utját állani.

Föld, pénz, munka.

Irtá: Honvéd Atila.

Minden nemzet jólétének alapja a föld. Azok az áldott rögök, amelyekért vértettek az ősök, amelyeket verejtékükkel öntöznek az utódok, azok a jólét biztosítékai. Igazi vagyon csak a föld. A pénz képzelt vagyon csupán, amelynek értéke csupán addig volt, van és lesz, amíg érték gyanánt elfogadják.

Hogy van mégis az, hogy a képzelt érték, a pénz az igazi vagyon, a föld fölé kerekedhetett, sőt már is urálja a földet. Ennek oka a kiváltságokban keresendő. A régi időkben a kiváltságosok jutottak csak a föld birtokához, míg a milliók nem. De a föld is értéktelen megmunkálás nélkül, tehát szükséges hozzá a munka, amelynek értékét ma a pénz határozza meg, mint azt, annak meghatározására alkalmas és annak elfogadott, törvényes csereeszköz.

De a pénz egyre halmozódik, egyre több lesz, ellenben a föld nem szaporodik. Igaz, hogy a pénz szaporodásával a föld értéke is emelkedik, de nem arányosan. A pénz vagyis inkább a mozgó tőke, amely a tulajdonképeni cél, a munka és érték meghatározásának és a cserének kellene, hogy eszköze legyen, biztos elhelyezést keres. Ez pedig csakis a föld és a munka lehet.

Igy feküdt rá lassan a pénz a földre. A tőkepénzesek mesterséges módon kényszerítik rá az ilyen nagyszabású műveltekhez nem értő földtulajdonosokat, hogy az ő mozgó tőkéiket igénybe vegyék. Így ur lett a föld és a munka fölött a pénz. Itt kezdődik aztán a harc a létért. A milliók megélhetését és jobblétét való harca a tőkepénzesek ellen, akik természetesen nemcsak a jólétet kaparintják magukhoz, hanem a hatalmat is.

Az emberiséget a gyomor hajtja ez új rabszolgaságba, amelynek békóitól sokkal nehezebb lesz szabadulni, mint a régi rabszolgaság lánczaitól.

Már megkezdődött a harc. A dolgozó milliók és a tőke késhegyig menő harcot vívnak. Minden sztrájk egy egy ütközet, amely azonban tegyverszünettel szokott végződni.

Nagy kérdés ez, amelynek megoldása után az emberiség aranykora fog kezdődni. Az emberi egyenlőség, szabadság és igazi testvériség magasztos jelszavai csak akkor fognak testet ölteni.

Egyszerű pedig a megoldás. Az élethez joga van mindenkinek. Csak az egyék, aki megdolgozott érte. A munka kötelesség. Hogy ki milyen munkát végez, az nem kérdés. Edisonnak kétségtelenül több joga van az élethez, mint például a tót napszámosnak. Igényei is jogosultabbak.

Határt kell azonban szabni a tulságos elgazdagodásnak, viszont a létfontartáshoz való legszükségesebbet biztosítani kell mindenki számára.

Nem is olyan bonyolult ez a kérdés, mint ahogy az első pillanatban képzeli az ember. Csupán az örökösödési kérdést kellene helyesen megoldani és pedig oly módon, hogy a szerzett vagyonnak azon többlete, amely az utódok létfontartásához szükséges felül van, az a közösségé, az államé, amely ily módon képes lenne gondoskodni az árvákról, elhagyottokról, szegényekről, stb.

Az a jótékonyág, amelyet a gazdagok gyakorolnak, többnyire kiengesztelése a bűntudatnak vagy pedig a tömegektől való félszem következménye. A gazdagoknak érdekük a tulságos nyomor elcsitítása és a társadalmi rend fontartása, mert a vagyon biztonsága követeli.

Ha már most a szerzett vagyon nem szállana az udódokra teljesen, hanem csak éppen a megélhetésre szükséges rész, de meg a közösség biztosítja a szerzett utód megélhetését amugy is, akkor nem volna érdemes csinálni, uzsoráskodni, a milliókat kizsarolni stb. Az emberek is mindjárt becsületesebbek és jobbak lennének s eljönne az idő, amikor testvéresülhetne a földgolyón élő emberiség a munka kötelességtudásában és az örökkön való szeretetben.

Népoktatás és az államosítás.

Népoktatástügyünk dolgaival sohasem vagy csak igen ritkán szokott foglalkozni a magyar sajtó, pedig ezen a téren vár ránk az új honfoglalás. A népoktatástügynek részleges államosításával azonban nem haladunk előre egyetlen lépéssel sem. Az állam ne vegyen át egyetlen községi vagy felekezeti iskolát sem, hacsak a szükség nem kényszeríti rá az iskola fontartó felekezetet vagy községet. Inkább évenként állítson az állam 30—40 népiskolát a fenyegetett nemzetiségi vidékeken, mintsem 300—400 meglevő iskolát átvegyen. Magyar nemzeti szempontból ez sokkal helyesebb és kívánatosabb.

Az ország anyagi helyzete szempontjából az összes iskolák államosítása képtelenség. Lehetetlenséget nem szabad kívánni. E helyett azonban a tanítók és a tanítás ügyét vehetné kezébe az állam. Ez nem is járna a közoktatástügyi költségvetés megerhelhetésével.

Legelső sorban a tanítóképzés államosítását kellene keresztül vinni. Az egyes felekezetek kezében meg is lehetne hagyni a tanítóképzést, de a tanterv és a tananyag mindenütt ugyanaz legyen. A nemzetiségi tanítóképzésüket pedig be kellene csukni, mert igazán disznóság, hogy tanítói oklevelet ezren és ezren szerezhetnek Magyarországon és kaptak állást, tanítanak ezeket — és még csak nem is tudnak magyarul.

Igazán nem csoda, ha a szerb vidékeken a jövő nemzedék úgy tanulja, hogy a király Sándor, a román vidékeken pedig Károly, sőt a szászok közt csak császárt ismernek, aki — II. Vilmos.

Botrányos dolgok vannak a tankönyvek használatánál is. Itt is alapos rendezésre van szükség. Meg kellene rendszabályozni a tanügyi irodalmat is, amely sokféle visszaélésre vezet. Különösen a nemzetiségi nyelveken megjelenő tankönyvek szorulnak rá erősen a rostálásra.

Rendezni kellene véglegesen a tanítók fizetési és nyugdíjügyét is, mert a mostani állapotok tűrhetetlenek.

Elég sajnós, hogy a tanügyi dolgok iránt nincs érdeklődés, pedig ez elsőrangú kérdés, mert a népoktatás életkérdés a magyar nemzetre. E kérdés gyökeres rendezése nélkül hazánk és nemzetünk jövőjéről nem is beszélhetünk, mert az iskola az a csataár, ahol hódíthatunk; ott fog eldőlni az új honfoglalás sikere vagy kudarcza.

Ujdonságok.

— **Sajtópörünk és a rendőrség.** A szegedi rendőrség tudvalevőleg sajtópert indított lapunk ellen, viszont pedig néhány adatunk nyomán fegyelmi vizsgálat indult meg. Több hónap telt el azóta, de bizony még ma is a kezdet kezdetén vagyunk és nincs reményünk arra, hogy a végtárgyalás mihamar megtartható legyen, pedig mi nagyon szeretnénk már állításainkat bebizonyítani. A másik sajtópör, melyet a rendőrség a „Hazánk” ellen indított, a fővárosi esküdtszék elé került. A bevádolt lap szerkesztője szintén kéri a bizonyítás elrendelését, bárha a cikk szerzője ismeretlen.

— **Kelemen Béla,** a tápéi kerület szeretett országgyűlési követe vasárnap Dorosmára érkezett, a hol részt vett a népkör ünnepélyén. Kelemen Béla néhány napot tölt választói körében.

— **Senki sem felelős.** Az önkétes tűzoltó-egyletnek a város egyik polgára 500 koronát hagyományozott 20 év előtt. A pénz a városnál hevert és a múlt évben jutott csak a tűzoltó-egyletnek, amely teljes joggal követeli az eredeti tőkénél is több kamatos kamatot. A város köteles azt megfizetni, de hogy a mulasztás terhel nem kutatja senki, pedig a mulasztó közeg miatt érte kár a várost. De hát nálunk a vagyoni felelőség elve ismeretlen fogalom.

— **Kossuth szobor leleplezés.** Vasárnap leplezte le a szomszéd Hódmezővásárhelyi közönsége a Kossuth-szobrot fényes ünnepségek közt. Az ünnepélyen mintegy 30 000 főnyi közönség volt jelen. Ott volt Kossuth Ferenc is több képviselőtársával, valamint a szomszéd törvényhatóságok küldöttségei is. Szegedről is igen sokan vettek részt a szoborleleplezési ünnepélyen. Gyönyörű ünnepi szónoklatot tartott Endrey Gyula, a szomszéd nagy magyar város érdemes képviselője. Dálben a város a vendégek tiszteletére lakomát adott. A szobrot valószínűleg elborította a sok koszorú és virág. A szobor igen szép alkotás és a nép szónok Kossuth Lajost ábrázolja. Az arcz szakértők állítása szerint sokkal kifejezőbb, mint a szegedi szoboré.

— **Munkások és a kormány.** A gyermekvédelem érdekében tartott értekezletre Széll Kálmán kormányelnök meghívta a munkásosztály vezetőit is, Bokányi Dezső és Goldner Adolf szocialistavezérekét — és kitünt, hogy az ő közreműködésük igazán értékes a közjé érdekében. Nálunk még a munkásosztálynak képviselője sincsen. Munkástörvényeink sincsenek, pedig jó alkotást e téren a munkások nélkül nem lehet várni. A panaszokat meg kell hallgatni. Csak helyeselni tudjuk a kormányelnök tapintatos eljárását, amely a kezdeményezés jellegével bír.

— **Kilincselő tanács.** A szegedi tanács gyámoltalanságára vall, hogy mindenért csak kilincselni tud. A király jésziéhez fordult most ismét, hogy tüzelraktanyát kapjon a város. Még

nem kapott, de azért a reménybeli tüzelraktanya öröme szeg összegecskét elkilincseltek már is a tekintetes tanács urak. A napidíjak összege az ezer koronához közel jár, de azért ígéretnél egyebet nem kapott a város. Okosabb dolog volna, ha azon fáradsa a tanács, hogy gyárosok, nagyiparosok települneek mek szegeden, mert a katonaság után vajmi kevés hasznot lát a szegedi piac.

— **Pontatlan ujságkézbesítés.** Panaszt kaptunk, hogy a felsőtanyai központon pontatlanul kézbesítik a lapunkat, sőt a rendőrök a megérkezés után 5—6 nappal később adják kézhez a lapot, amely már akkor oly gyűrött és piszkos, mintha a szemétdombról szedték volna fel. A szegedi postafőnökség figyelmébe ajánljuk előfizetőink ezen panaszát.

— **Vád alá helyezett pártelnök.** A tápéi kerületheen soká emlékezetes marad az 1901. október hó 2 án megejtett képviselőválasztás, amelyből Enyedi Lukács került ki győztesen 7 szóval, tömérdek visszaélések árán. A legfelsőbb bíróság meg is semmisítette a választást, sőt Eszes Mátyas dorosmai földmalmotulajdonosnak és a szabadelvű párt elnökének fölfüggesztette a választói jogát, a kormánypárti kortések ellen pedig elrendelte a vizsgálatot, ami sokaig elhuzodott. A vizsgálat befejeztével a szegedi bünyfenyítő törvényszék vádtanácsa Eszes Mátyást és társait vád alá is helyezte. A végtárgyalást alighanem május hó folyamán fogják megtartani. Előreláthatólag példás büntetés lesz a vége a dolognak.

— **Tolvaj cselédek.** A cselédek eilen rengeteg a panasz. Lustak, szemtelenek, erkölcsstelenek és tolvajok. Ennek azonban a cseléd törvény az oka, mert a gazdának nem szabad rossz minősítést írni a cseléd könyvébe. Ezen a bajon H. M. nevezetű úr úgy segített, hogy enyves kezű cselédjének a könyvébe a következőket írta: „Toll leírni nem képes, milyen hűséges és oly jó, mint a vaj”. A feltűnő betűkkel írt első és utolsó szót természetesen a vak is megátta és megtudta, hogy a földicsért dézsahölgy — tolvaj. Nem is kapott helyet, míg végre ő maga is rájött, hogy mi ennek az oka. Az érzékeny dézsahölgy erre bepörölte H. M. urat, aki hiába bizonyította be, hogy tényleg tolvaj volt a cseléd, mégis elítélték tíz korona pénzüntetésre, a tolvaj cseléd pedig új könyvet kapott és vigan lophatja az új gazdáját, aki teljesen védtelen, mert a törvény csak a cselédnek ad jogot, de a gazdának nem. Ezeket a tűrhetetlen állapotokon segíteni kellene valahogy.

— **Rákóczi kiállítás Kassán.** A nagy fejedelem kétszáz év előtt, bontotta ki a szabadság zászlóját. Ennek emlékére a kurucz Kassa város kiállítás rendez a kurucz szabadságharcra vonatkozó ereklyékből. E czélből megkereste Szeged város hatóságát is. A kiállítás sikere érdekében felhívjuk ezennel mindazokat, akik Rákóczi-korbéli okmányokkal vagy egyéb ereklyékkel bírnak, bocsássák a kiállítás tartamára a kiállítás rendezőségének. A szegedi polgárság figyelmét pedig arra hívjuk föl, hogy ünnepet szenteljen II. Rákóczi Ferenc fejedelemünk dicső emlékének. Az idén kétszáz esztendeje annak, hogy a dicső szabadságharc kezdetét vette. Emlékezzetek reá kuruczutódok.

— **Mindenki tudja** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termelést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelek és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és arai igen olcsók.

— **Kucsmás diákok.** A fővárosi ifjuság divatba hozta megint a kucsmát, mint a hírhedt 13. §. tárgyalásakor. A kucsma viselés, úgy látszik, divatba jön megint. Néhány nap mulva már Szegeden is láthatunk már sastollas magyar kucsmát viselő diákokat. Elég kár azonban, hogy futó szalmaláng csupán a kucsma viselés, pedig minden kurucz ivadéknak azt kellene viselni.

— **Uj konzervgyár.** Uj konzervgyár létesül Ujvidéken. A város agilis polgármestere, Szalay Lajos múlt hó 10-ére értekezletet hívott egybe, mely a minden oldalról megvitatott, üdvös eszmét magáévá tette s Brankovics regáléből Forster Géza, Georgievits és Szlavnits személyében bizottságot küldött ki a bel- és külföldi konzervgyárak tanulmányozására. Az uti költséget aláírás útján jegyezték. A gyár létesítése részvények útján, 300.000 kor. alap tőkével tervezetik. Az eszme, mert megvalósítása nagy gazdasági hasznot ígér, minden körben általános helyeslésre talál. Csak Szegeden nem épül gyár. Minden város megelőz bennünket.

— **Gondoljunk öreg napjainkra!** Iparosok, kereskedők, munkások és a társadalomban számtalan más állást elfoglaló emberek öregségükben nyugdíjat nem kapnak. Ha nyugodtan akarják eltölteni az öreség éveit, akkor még férfikorukban, amíg erejük és tehetségük birtokában vannak, vagyont kell gyűjteniök. Ennek a legkönnyebb és legbiztosabb módja, ha az illető a Bankkegyesület, mint szövetkezetnél (Deutsch-Erdélyi palota, a Kass-kávéházal szemben) magának üzletreszt vált és minden üzletreszt után magát heti egy korona befizetésére kötelezi. Ha megszorul, személyhitele van és előnyös kölcsönt kap, azonkívül az intézet sorsjegynyerményeiből is részesedik.

— **Hogyan pártolják nálunk a hazai ipart.** E cím alatt panaszos levelet írt egy iparos egy fővárosi esztalap szerkesztőségének. A panasz oly alaposnak, a sérelem oly abszurdnak tűnik fel, hogy a dolog lényegét röviden elmondjuk: B. Hugó budapesti iparos, az osztrák konkurrencia folytan kénytelen volt egyikét az iparágaknak, melyeket üzött beszüntetni. Az összes munkásokat, melyek ebben az osztályban dolgoztak, egyszerre el kellett bocsátani, de a zür zavarban meglepetkezett arról, hogy a munkások elbocsátását a betegségyező pénztárnál bejelentse. Ezt csak egy hónappal későbbben tette meg. miután a betegségyező pénztár számláját már bemutatta Jóllehet az iparos aktákkal és szerződésekkel bebizonyította a pénztár igazgatójának, hogy az üzem abban az időben, vagyis a szóbanforgó hónapban már nem létezett s így munkás alkalmazva nem is lehetett, az igazgató ezt válaszolta: „Belátom ugyan, hogy önnek igaza van, de ez az ügy az V. ker. előjárósághoz tartozik.” Itt mindenekelőtt kérvényt követeltek az iparostól, melyet ez haladéktalanul be is nyújtott És most következik az, ami csak Magyarországon lehetséges! — kiált fel panaszában az elkéseregett iparos. Az előjáróság ugyanis elhatározta, hogy a kérdéses összeg mindenekelőtt biztosítandó, másszóval hogy az iparos ingóságai a végrehajtó által lefoglalandó s csak miután ez megtörtént, következhetik a kérvény elintézése. Az összeget az előjáróság határozata értelmében nem lehet deponálni, az csak a végrehajtó általa „biztosítható.” De ha az iparos az összeget befizeti, úgy tárgyalanná válik a kérvény s ez esetben szó sem lehet az összegnek esetleges visszafizetéséről. Minthogy az iparos nem volt hajlandó a végrehajtott műhelyében üdvözölni, a jogtalanul kirót összeget kénytelen volt lefizetni s ezzel a kérvény érdemleges elintézéséről lemondani. Ha mindez úgy történt, amint az iparos elmondja, úgy mindenesetre jogtalanságnak és indoktalan zaklatásnak lehet nevezni az előjáróságnál divó rendszert.

— **Valástanítás pénzért.** Budapesten történt, hogy egy jómódu kereskedő fiának a rabbi állandóan rossz tanjegyet adott. Az apa panaszra ment Rappoport Béla rabbihoz, aki azt a tanácsot adta, hogy külön órát vegyen a fiú. A rabbi mindjárt ajánlott is oktatót, a saját öcsését, aki hetenkint 1 órát 5 koronáért el is vállalt. Az apa azonban, amit a rabbi kért, nem volt hajlandó megadni, sőt oly erélyesen kelt ki ellene, hogy becsületsértési pör lett a következménye. . . Eddig a budapesti eset, amelyhez nem hasonló ugyan az a panasz, amelyet

zsidó-vallású szülők teitek nálunk, de azért megszívlelni való dolog. Az a panasz, hogy a középiskolába járó zsidó tanulóknak a vallás-tanításért fizetniök kell fejenként 4 koronát. Tudunkkal a rabbi a vallás-tanításért fizetést húz, tehát a 5 korona nem illeti meg. Mint értesülünk, több szülő a kegyesrendi gimnázium igazgatójához is kérdést fog intézni ez iránt.

Elvesztett óra. Régi szerkezetű ezüst cizlinder a vesztett el az Európa és a posta épület közti úton a múlt vasárnap reggel. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említsre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Dr. Egressi Lajos

szpecialista gyermekorvos,

a Stefánia-gyermekkorház v. rendelő segédorvosa

rendel: d. e. 10-12-ig,
d. u. 2-4-ig

Kelemen-utca 5. sz., Krikkay-féle ház.

Irodalom, színház.

Magyarország társadalmát mindig a nehéz idők szoktak összetörmölni. Ha maskor ezertel van is szétforgacsolva, mikor szükség van a nemzeti védekezésre, lehullnak a választalak a partok és felekezetek közt és siet minden hazafias magyar lélek a nemzeti ügy védelmére. Most is az anyagi pusztulás és nemzeti jogaink ellen intézett kíméletlen támadások törmölni össze a nemzet sorait. Egy érzés hatja át ma már újra a magyar társadalmat. Az a tudat, hogy a tespedésnek, közönynek véget kell vetni, hogy védekeznünk kell és minden alkotmányos eszközt meg kell ragadnunk arra a célra, hogy a nemzeti pusztulásból kiszabaduljunk. Az egész országra kiható ezen nagy nemzeti harcban a sajtóorganumok közt ma az első zászlóvivő a „Magyarország.” Ez az újság ébreszti és rázza fel napról napra közönytől a nemzetet és munkájának hatása már is meglátszik: reménység, öntudat száll a lelkekbe és az a bizalom, hogy egy 19 milliónyi nemzet igazságos ügyének elvégre győzni kell! De szükséges, hogy a magyar társadalom tömörüljön a nagy cél körül, hogy alulról is kitejézzük együtt érzéseinket és csatlakozásunkat a mozgalomhoz. Szükséges, hogy támogassuk azt a hazafias nagy akciózt, amelyet a „Magyarország” vezet, a nemzet jogaiért folytatott ezen országos küzdelemben. A „Magyarország” élen Holló Lajos, országgyűlési képviselő, mint főszerkesztő áll; kivülé Bartha Miklós az ország első publicistája mint főmunkatárs, Lovász Márton országgyűlési képviselő, mint felelős szerkesztő, Lázár Pál műegyetemi tanár, mint közgazdasági szerkesztő állnak a lap élén és mellettük a kiváló és filusztris munkatársaknak egész sora munkálkodik napról-napra azon, hogy a „Magyarország” ne csak politikailag, hanem más tereken is megnyerje és kiérdemelje a magyar társadalom támogatását. Most a negyedév küszöbén különösen felhívjuk olvasóink figyelmét a magyar hírlapirodalom ezen nagy és előkelő organumára, amelynek előfizetési ára: negyedévre 7 korona, egy hóra 2 korona 40 fillér.

Feltámadunk. A ma ismert magyar költők egyik legszorgalmasabbja *Kisteleki Ede*, a Szegedi Híradó főmunkatársa, aki minden évben kiadja a maga verskötetét. A családi élet, a hit, remény, szeretet szürke költője ő, de a hang, a melyen megszólal, pacsirtaé. Egyszerű, bájos és emelkedett. Eseményi, örök szép dolgokról énekel és különösen az utóbbi években a vallásos áhitat lengi át költészetét. Új könyve „Feltámadunk” címen fog megjelenni. Előfizetési ára két korona. A költészet kedvelőinek melegen ajánljuk pártfogásába.

Innen-onnan.

(Modern lapszerkesztés.)

Az újságcsinálás nem művészet manapság, hanem mesterség, ipar. A sajtószabadság se eszmény többé, hanem eszköz a meggazdagodásra a kiadók kezében. Az újságírók nagy tömege pedig fizetett robotosa a kiadónak.

Maholnap a következő módon fog történni a lapszerkesztés:

Kiadó: Volt Leszkaynal?

Szerkesztő: Igen.

Kiadó: No?

Szerkesztő: Nem lehet vele okosan beszélni.

Kiadó: Le kell pogonyítani a sárga földig a színházát.

Szerkesztő: Helyes, a főkapitányt az egekig fogom dicsérni.

Kiadó: Még várjunk vele. Ha a két újabb bérkocsi-engedélyt megkapom, akkor lehet. Addig tartózkodó állást foglalunk ei.

Kiadó: Lev-les Bertalan tyúkszemtapaszgyáros meghalt...

Munkatárs: Tudom. (Irja.) Mélyen megrendítő gyászír terjedt el futó tüzként...

Kiadó: Ez nem jó.

Munkatárs: Reszket a toll kezünkben, amidőn...

Kiadó: Hóher Péter!

Munkatárs: Kihull a toll a kezünkből, amidőn az érdemekben gazdag Leveles Bertalan...

Kiadó: Ez talán megfelelő lesz. Az utóda biztosította az állandó hirdetést és a gyászjelentés közléséért 50 koronát fizet...

Kiadó: Zulkopf Náthán...

Munkatárs: Az én füttyürüs zsidóm? Mi van vele?

Kiadó: Eljegyezte Krumpolz Salamon...

Munkatárs: Ismerem, őszeres...

Kiadó (folytatva): Rebeka leányát. Irja meg.

Munkatárs: Mit fizetett?

Kiadó: Husz koronát.

Munkatárs: Zulkopf Náthán kereskedelmi alkalmazott és jeles sportsmann eljegyezte Krumpolz Salamon fővárosi nagykereskedő bajos, művelt és házi erényekben gazdag leányát, Rebeka kisasszonyt.

Kiadó: Helyes. De mondja csak, mért írja, hogy a Zulkopf sportsmann?

Munkatárs: Ma mindenki sportsmann, Zulkopfól pedig könnyű elhinni, mert olyan karikalábu es görbe hátú, mintha Európa bajnoka volna a kerékpározásban.

Munkatárs: Csontos János mészárosnál három kiló büdös húst foglalt le a rendőség, Horvát Pál péket pedig tisztátalanságért 300 koronára bírságotlaktak.

Kiadó: Ez igazán két értékes hír. Ne írjon róla semmit, amíg vissza nem jövök. (Elmegy; másfél óra múlva visszatér.) Ne írjon semmit Itt a tíz százaléka. (Letesz a munkatárs elé 40 koronát, amit a férfi önértetesen fölkezel.) Maga használható, ügyes ember, barátom. Magának szép jövője van.

Kiadó: No hát maga mit írka?

Tárczairó: Irom a holnapi tárczát. Pompás dolog lesz.

Kiadó: Mondja el röviden a tartalmát.

Tárczairó: Faragó Judit és Borozdás Aranka, a falu két virága olthatatlan szerelemre lobbant Edelstein Pankasz dalias Izor fia iránt, aki szarvivő őrmester az 1867. ezred 48. századánál. A két leány boszút forralt egymás ellen. Faragó Judit megleste Borozdás Arankát, amikor a káosznyá előtti kúthoz ment vizért és egy darab májat csapott hamvas orozájához, amitől Borozdás Aranka májfoltot kapott és úgy elcsunyult, hogy Edelstein Izor szíve elfordult tőle. A szegény leány bánatában öngyilkos akart lenni, elment a boltba, hogy négy fillérért zsirszódát vesz. A boltos a zsirszódát a mi lapunk egy régebbi számába csomagolta. A leány már-már bevette a mérget, amikor megpillantja az újságpapíron Török József gyógyszeráros hirdetését. A csalhatatlan szert megrendelte és rövid pár napi használat után a májfolt eltűnt és Edelstein Izor szíve is visszafordult hozzá...

Kiadó: No lássa, ez már valami. A tárczát még ne adja le, mert beszélnem kell előbb a tárcza hő-ével.

Tárczairó: De hiszen Edelstein Izor, Faragó Judit és Borozdás Aranka költött alakok, velük nem lehet beszélni.

Kiadó: Szamar! Elöttem a maga költői alakjai mellékesek, nekem élő alak a hős, a Török... No maga nem sokra viszi barátom.

Kiadó: No hát mire ment már az új munkatárssal?

Szerkesztő: Agyondolgozza magát ez a szerencsétlen fiú?

Kiadó: Mit ér az nekem, ha nincsen semmi latszatja.

Szerkesztő: Tehetséges ember és becsületes...

Kiadó: Az semmi. Inkább legyen gazember, de használható. Mondjon fel neki, a szabadjegyet pedig irassa át Stilsweiger Somára, az unokaöcsémre.

Szerkesztő: De hiszen a Soma utazó, még pedig subiczkban!

Kiadó: No és?

Szerkesztő: Bajosan megy az ilyesmi, hiszen a hírlapíró-szundikátus, akarom mondani szindikátus intézi a szabadjegyek dolgát.

Kiadó: Baj is az. Majd maga ad a Somának bizonyítványt arról, hogy ő tíz év óta vezető nálunk a közgazdasági rovatot...

(Az agglegényadó.)

Az agglegényadó ellen elszánt küzdelmet fejt ki János írótlars.

— Még csak az köllene, hogy adót fizessön az embör, amért nincs felesége. Van másnak, elég gondot ad nekünk azoknak a kitaratása. Kérdőzöttök csak mög az Albert méltóságost, hogy nincs e igazam? Bizony azt mondom én pajtás, hogy mi agglegényök több asszonytlányt tartunk ki, mint a nős embörök.

Nyilatkozat.

Most, hogy fegyelmi ügyem teljes befejezést nyert, erkölcsi kötelességemnek vélek eleget tenni akkor, midőn annak tiszta képét tárom azok szemé elé, kik az 1900. évi október havi szegedi napilapok hí olvasói voltak. Ezek a lapok hoztak rablókalandokat, hoztak részemről hatóság félrevezetést, amely közül egy sem nyert beigazolást, a valódi tény a következő:

1900. évi október hó 1-én behívtam egyéves önkéntesnek és ugyan-e napon kértem az iskolaszéktől egyévi szabadságot azzal, hogy ha ez megtagadtatik, úgy állasomtól megváló. Be is adtam leköszönő okmányom, hanem azt visszavontam, mert mint a miniszteri ítéletből is kitűnik, biztatást nyertem arra nézve, hogy a kérelmezett szabadságot elnyerem. 1900. október hóban azonban felettes iskolaszékem — mint ezt Gaál Endre tanügyi tanácsnok ur megjegyezte — felült valakinek, es teljelenet hatóság félrevezetésért. Katonai parancsnokságom ezen feljelentésre önkéntesi jogomnak igenis megtartása mellett kizárt az önkéntesi kiképzésből azzal, hogy a tiszti vizsgán jelentkeztek, és nem mint a „Szegedi Napló” tudósítója írta, hogy közönséges katonává degradáltattam.

1900. december hó 19-én kaptam a közgazgatási bizottságtól egy szegénysegi bizonyítványt, a felfüggesztési es fizetés letiltási végzést, melynek én a rendelkező részét, vagyis a fizetési letiltást megfelebbeztem. A közgazgatási bizottság 857/900 sz. ebbéli határozatára a vall. es közokt-ügyi miniszter ur 13469/901. számú ítéletével telebbezésemnek helyt adott es fizetésem kiutalását el is rendelte. Ugy ám, csakhogy híres finansz kapacitasok vannak a szegedi városházán, mert erre a miniszteri ítéletre semmit sem adtak, csak akkor, midőn én öket 1901. aug. havában szabálytalan eljárásukert fel nem jelentettem. Erre jött egy dörgedelem, egy oly hangu miniszteri leirat, melyre azt mondták, hogy mernek velünk így beszélni fentről. Fogtak magukat es azt a dörgedelmet, amely igazolasra szólította öket fel es megfelebbezték a m. kir. közgazgatási bírósághoz, — tehát nem az ítéletet, hanem a főügyeszi véleményyt, az igazoló jelentésre való felhívást. Nagyon természetesen a nméltóságú m. kir. közgazgatási bíróság Szeged városi bírói panaszát elutasította es a nméltóságú közoktatásügyi miniszter ur fegyelmi eljárás terhe mellett arra utasította a várost, hogy esedékes fizetésem es lakbérem a legsür-

gősebben utalja ki. A város tanácsa 32727/902. szám alatt ki is utalt 1050 koronát, de levonásba hozott 145 koronát, melyre nekik az adott jogot, hogy én 1900. okt. hóban felvettem állítólag jogtalanul a fizetésem, és a mely összegre való igényüket bírói uton is érvényesítették.

Igy én azután szépen huztam a fizetésemet, lakbéremet pedig mint a 39566. számú miniszteri leiratból is kiténik, állásomról leköszöntem, csak hogy azt hiszem, ha adnak, illik is elfogadni. A közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya a főispán elnöklete alatt meghozta a 27/902. évi hirhedi határozatot, mely kimondja, hogy állásomtól elmozdítottam. Tartozom kártérítéssel és kellő erkölcsi érzés hiányában méltatlan vagyok a tanítói állás viselésére. Nohát kérem én úgy vélem, hogy az, aki ezt az ítéletet és annak indokait megteremtette, tükör előtt dolgozott.

Nagyon természetes én ebbe az ítéletbe meg nem nyugodtam, hanem felebbzéssel feleltem, amelyben szabadon megmondtam véleményemet és ezen vélemény nyilvánításért a bizottság 385/902. sz. a. elítelt 50 korona bírságra. A fegyelmi igazságszolgáltatás ólom lábain teljes 2 év alatt felirt ugyan a nagyméltóságú közoktatásügyi miniszteriumhoz, hol osztatlan igazsággal, tekintet nélkül a nagyok igazára 1902. év december hó 5-én 39569. sz. a. ítéleztek ügyemben; ítéleztek úgy, hogy Szeged város hatósága ezt az ítéletet nem merete még a szegedi lapok szerkesztőinek sem megmutatni. Ítéletileg lett ebben kimondva, hogy *a fegyelmi megindítása is tárgyaltan volt*, ítéletileg lett kimondva, hogy az ellenem folytatott hajsza az én terhemre nem róható, hanem nézetem szerint nem más, mint egy közigazgatási remekmű.

Ítéletileg lett kimondva az is, hogy *a nekem fegyelmi alatt kifizetett összeget visszafizetni nem tartozom és így a tőlem per útján beszerzett 145 korona is engem illet.* Békés uton kívántam ezen összeghez jutni és elmentem a ügyészhez ezen összeg miatt. Azám, de ő azt adta válaszul: „nekem önhöz semmi közöm.” Erre elkezdtem járni 145 koronámért a kálváriát; elmentem jó szívével mindnyájunk által ismert polgármesterünkhöz, ki atyai jósággal hallgatott meg és azt a véleményét nyilvánította, hogy ugyan elutasított a főügyész ur és ajánlotta, hogy menjek követelésemmel Gaál tanácsnok urhoz. Elmentem és ő utasított...

Hogy tudjuk, ki ez a valaki, akinek sokan lettek bűnbakjai. Kitérek és megnevezem az illetőt. Ez nem más, mint Szeged leghiresebb irodalmi embere, írója, kitűnő és szellemes pedagógusa, a nagytudományú Oskolás Gyula az én hat évem előtti legjobb akaróm, aki engem kétszer függesztetett fel, aki engem kétszer akart állásomtól elbocsájtani és akinek ez egyszer sem sikerült. Ez az ur a tanítók legjobb akarója, aki a tanítók ügyét legjobban hordja szívében úgy, hogy a husos fazék iránti vonalmát kimutassa és aki szereti nagyon a sárga miniszter-papírost.

Folytatom. 1902. Sp. 35. sz. a. bepereltem a várost 145 korona és jár. erejéig, amidőn pernyertes lettem, úgy, hogy még a város külön marasztaltatott 18 korona költségben, amely elkerülhető lett volna, hiszen mint fentebb mondtam, egyezkedni óhajtottam.

Erre a t. városi ügyészség alapperbeli költségeikért lefoglalta bíróság a követelésem 40 korona 80 fillér erejéig, de elfelejtette, hogy ez az összeg le nem foglalható, mert ez 1600 koronán aluli fizetésemnek hányada. Nagyon természetesen ezen végrehajtás ellen folyamodással éltem. és várom a szegedi ítéletábla ítéletét.

Ez száraz tényállás, mentve mindenféle spritista bűnöktől, mely legjobban kiténik abból, hogy a nagyméltóságú miniszteri ítélet azokat annyira alaptalan koholmányoknak vélte, hogy két oldalra terjedő ítéletében még csak megemlítésre sem méltatta, mert az ellenem vezetett ez oldalú vizsgálat alatt a terheő tanuk azt vallották: „én hallottam, nekem mondták”.

Saját magam jövője és családom becsületének megmentésére volt kötelességem a való tényállást a közönség tudomására hozni, mert tudom nagy buzgalommal olvasta az ellenem közölteteket, de reputációjuk nem engedte, hogy a közlő lapok a közölteteket a való tényállás közlésével megcáfolják.

Most még csak egyet. Keresek egy olyan független elvű jó hazafi, városi köztörvényhatósági bizottsági tagot, ki interpellációt nyújtana be az iránt, *ki terhel a felelősség a nekem a leköszönésem következtében ellenszolgáltatás nélkül kifizetett 1193 koronáért?* A kire azután ez rábizonyul, hogy engem ok nélkül függesztett fel és nem akarta leköszönésem elfogadni, avval aztán a fenti összeg megtérítendő lenne.

Szilágyi Imre
okleveles tanító.

Uri férfiszabó.

Tisztelettel tudatom az uri közönséggel, hogy **Szegeden, Korvát Mihály-utca 7. sz. alatt**

férfiszabó-üzletet

nyitottam. A legújabb divat szerint, mérték után készítek tavaszi ruhákat, felöltöket, papi ruhákat, katonai egyenruhákat, stb.

Pontos és figyelmes kiszolgálás, szolid árak.

Tisztelettel

Winternitz I.

Szőlőkarók

tölgyfa, hasított, legjobb minőségben és minden kellendő hosszúságban és erősségben kaphatók

WOLFNER S. cégnél

Budapest, V. Dráva-utca 16.

Boreladás.

100 hektoliter 1901. évi, 200 hektoliter 1902. évi termésű bor nagyban és kicsinyben eladó.

Tudakozódhatni:

Tajthy Kálmán

földbirtokosnál

Kiskundorosman.

Lengyel Lőrincz

cs. és kir. udvari butorgyáros

Ujjonnan, modern berendezett műasztalosága.

SZEGED, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzál-téri fényesen berendezett butor áruházában pedig kész butorokból állandó

kiállítás van.

Hölgyek figyelmébe!

A női szépség legfőbb kelléke

a szép arc, a dus hajzat és tiszta fogak.

Hogy ez meglegyen, használtassék az arcbőr ápolására legkiválóbb készítmény, az elegáns hölgyek kiválóan kedvelt szépitőszere:

az orgona-crém

Minden eddig készített szerek között a legkitűnőbb készítmény, mivel nem zsiradék. Kis tégely 1 kor., nagy 1 kor. 60 fill., szappan 70 fill., poudér 3 színben kis doboz 1 kor., nagy 2 korona.

Kajhullás ellen és hajkorpa elmulasztására, mint hajnövést előmozdító szer, legmegbízhatóbb a dicséretes **bojtorján hajszesz**, velelkel kiténtetett ára 2 korona, **Chinin hajviz** ára 1 korona 20 fill. **Tanno Chinin Pomade** ára 1 korona 20 fill. **A fogak tisztán és ép állapotban tartásához** legjobb a **Szalicyl-fogviz**, ára 1 kor. 20 fill. és **Menthia Fogpor**, ára 1 kor. Mind e szerek egyedül valódi minőségben kaphatók

Barcsay Károly gyógyszerárában

Szeged, zöldség-piacz, Széchenyi-tér 12. szám.

Még pár napig

lesz csak látható Szegeden, a Szent-István-téren a mai naptól csak rövid ideig ujonnan átdolgozott és 1900. Parisban a Grand Prix el kiténtetett

Phono-Kinematográf,

mely Európa nagyobb városait beutazva, mindent a nagyérdemű közönség b. érdeklődését kiérdemelte.

500 izzólámpa és 6 ivlámpa villanyvilágítással!

HELYÁRAK:

Zártszék 80 f., I. hely 60 f., II. hely 40 f., III. hely 30 f.

Ma, hétfőn este utolsó urak előadása.

Előadások naponta d. u. 5 órától 9-ig óránként, vasár- és ünnepnap 2 órakor kezdődnek.

A szegedi n. é. közönség becses pártfogását és számos látogatását kéri

kiváló tisztelettel **Narten György,**
tulajdonos.

Villanyfejlesztés a saját 20. lóerejű gőz pel!

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy

hadfelszerelési és egyenruházati intézetünket

Kárász-utca 10. sz. alá,
a Gaál-féle házba helyeztük át.

Nemes L. és Társa.

Wertheim szekrényt

keresek megvételre **70—80 koronáért.** Az ajánlatokat kérem e lap kiadóhivatalába

levélben küldeni B. G. címre.

